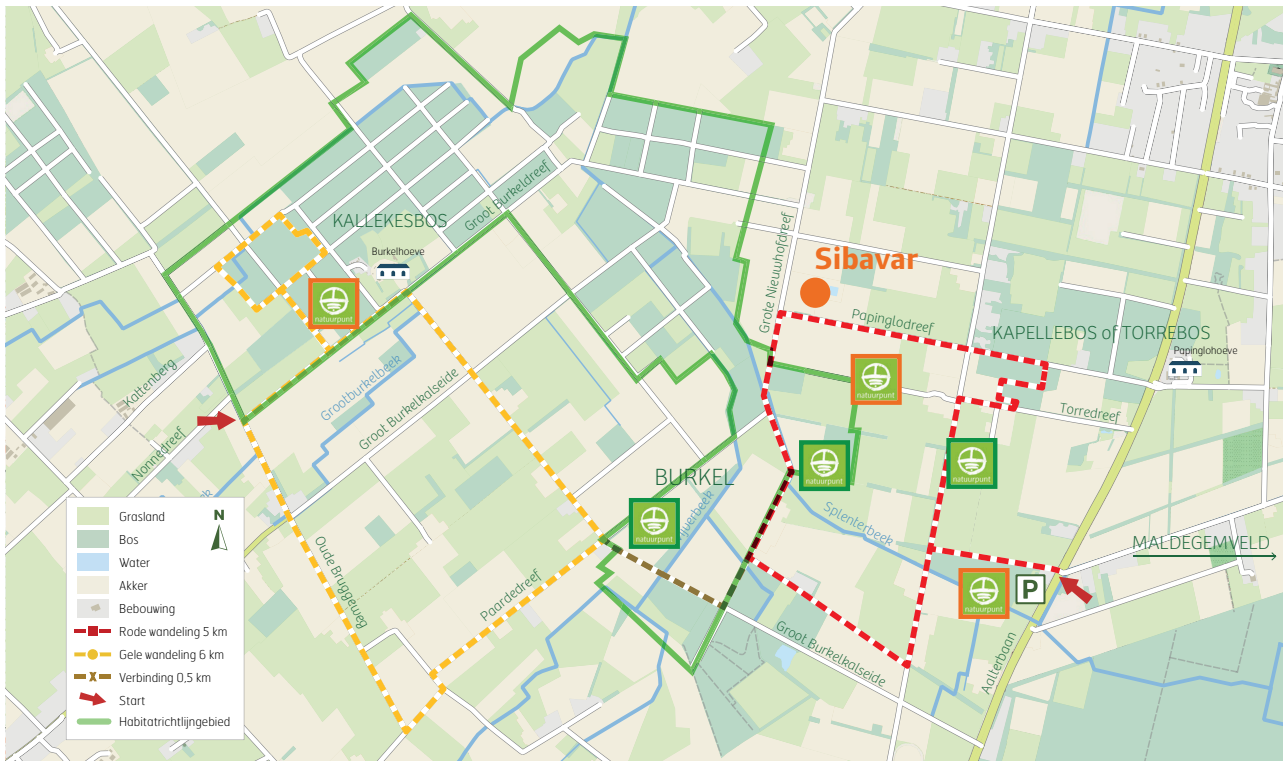

Bezwaar tegen extra sti(n)kstof:

Varkensfabriek naast Europees beschermde natuur?

Het bedrijf Sibavar ligt vlakbij Europees beschermd Habitatrictlijngebied, vlakbij de bospercelen van het erkende natuurreservaat Torrebos-Burkel (groen omkaderd Natuurpunt-symbool) en de andere bossen van Natuurpunt (oranje omkaderd Natuurpunt-symbool).

In het voorgaande artikel las je al hoe problematisch de stikstofdepositie in grote delen van het Meetjesland is. In Maldegem is de ammoniakafzetting dubbel zo hoog als het gemiddelde voor Vlaanderen. Ook in Maldegem is 5,8% van de totale oppervlakte afgebakend als Natura 2000 Habitatrictlijngebied (en het geniet dus Europese bescherming) en slechts 4,6% als Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)-gebied. Het gaat hier om twee gebieden: het Drongengoed-Maldegemveld enerzijds en Burkel anderzijds.

Waarom vertellen we dit? Omdat in de Grote Nieuwhofdreef in Burkel een industriële varkensstal ligt, en dat op een boogscheut van Habitatrictlijngebied en VEN-gebied (Vlaams Ecologisch Netwerk) en naast het erkende natuurgebied Torrebos-Burkel van Natuurpunt. De Sibavar megastal van de groep Goethals raakt met andere woorden binnen een straal van 600 meter vijf verschillende stukken bos, waarvan verscheidene beschermd en biologisch zeer waardevol gebied zijn (onder meer een alluviaal elzen-essenbos).

Van keuterboer naar megastal

Wat als een kleinschalige varkenskwekerij begon, is stap voor stap uitgegroeid tot een megastal met mestverwerking voor derden. Twee derde van de verwerkte mest is immers niet-bedrijfseigen mest die van heinde en ver wordt aangevoerd naar deze locatie op 100 meter van Vlaams en Europees beschermde natuur. De uitbating gaat overigens gepaard met druk en gevaarlijk, zwaar verkeer over daartoe ongeschikte landelijke wegen.

Vorig jaar konden we verhinderen dat de aangevraagde mestverwerkingscapaciteit zou toenemen van 20.000 naar 30.000 ton, maar we konden niet verhinderen dat er een weegbrug kwam en een veel grotere lagune voor het digestaat (de vergiste biomassa afkomstig van de vloeibare mestfractie). Die lagune vormt een smet op het nochtans landschappelijk waardevol agrarisch gebied en het verplichte groenscherm zal daar niet veel aan veranderen, in de winter al helemaal niet.

Focus op de fabriek in Burkel

Groep Goethals, waartoe Sibavar behoort, houdt varkens op verschillende locaties, maar tracht de administratie centraal te regelen. De exploitant is van plan om een aantal andere sites die hij momenteel uitbaat af te bouwen of te sluiten en zich te focussen op de site in Maldegem. De vraag stelt zich dan of niet beter de meest voor de hand liggende site gesloten wordt, namelijk deze die paalt aan Habitatrictlijngebied.

DOEN

Teken de petitie

Vind jij ook dat dit bedrijf niet past in Burkel? Teken dan onze petitie op www.NPMeetjesland.be/leefbaarburkel.

Je kan het actiecomité Leefbaar Burkel ook steunen met een financiële bijdrage op BE84 9734 3061 4659. Op die manier is het comité in staat om de dure juridische procedure te bekostigen.

De procedure en onze bezwaren

Omdat de milieuvergunning van Sibavar in augustus vervalt en dit een hinderlijke inrichting klasse 1 betreft, moest vorig jaar een MER (Milieu Effecten Rapportage) worden opgesteld. Op basis daarvan kon men dit jaar de eigenlijke vergunningsaanvraag opstellen die tot een vergunning van 20 jaar kan leiden. De exploitant is van plan om de varkensstallen volledig opnieuw en emissiearm te bouwen. Men vraagt ook om 5 miljoen liter grondwater extra (!) per jaar te mogen oppompen en men vraagt vrijstellingen, onder meer voor het niet afdekken van de lagune en de nabezinking, en voor het niet behandelen van een deel van de afgezogen lucht.

Zowel het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) als de provinciale milieucommissie adviseerden gunstig, terwijl de gemeente Maldegem begin april een vernietigend negatief advies formuleerde dat de Bestendige Deputatie er nochtans niet van weerhield de vergunning te verlenen. Samen met een dertigtal bezorgde buurtbewoners, verenigd in het actiecomité 'Leefbaar Burkel' en gesteund door een ervaren advocatenbureau (LDR), tekent Natuurpunt en Partners Meetjesland beroep aan tegen deze beslissing. Daardoor wordt het ganse dossier naar het Vlaamse niveau getild, waar het kabinet van minister Demir het laatste woord krijgt.

De theorie en de praktijk

Naast de wel erg ongelukkige ligging vlakbij Habitatrichtlijngebied en naast de aanvoer en verwerking van 'externe' mest, storen ons in dit dossier twee bijkomende elementen. Enerzijds kunnen we de beloofde/voorgespiegelde, theoretische ammoniakreductiecijfers nergens aftoetsen. Nochtans vormen ze wel de basis (het 'richtsnoer') voor het gunstige advies van ANB en finaal van de deputatie. Anderzijds zijn er de huidige manier van werken en de aangevraagde vrijstellingen van standaard Vlarems voorschriften, terwijl de locatie van het bedrijf juist strengere maatregelen vereist.

De ammoniakemissie van het bedrijf bedraagt in de huidige situatie 8,269 kg NH₃/jaar, terwijl de nieuw gebouwde stallen 65% minder ammoniak zouden uitstoten volgens

de betwiste vergunning. Dit doet uitschijnen dat de nieuwe exploitatie royaal in orde zal zijn met de 30% reductie uit een nieuwe ministeriële instructie. Nergens wordt dit getoetst aan gangbare cijfers, gerealiseerd in vergelijkbare stallen. Waar de theoretische verwijderingsefficiëntie voor ammoniak in biologische luchtwassers 70 tot 95% kan bedragen, waren concrete praktijkgegevens over de verwijderingsrendementen van een goed werkende biologische wasser in een (mest)covergistingsinstallatie in Vlaanderen, voor zover gekend, niet beschikbaar (An Derden, 2012).

Uit de praktijk blijkt verder dat de effectieve verwijderingspercentages veelal lager liggen dan de bovenvermelde theoretische rendementen. De spectaculaire, beloofde reducties worden in praktijk zelden waargemaakt (bijvoorbeeld 59%, in tegenstelling tot de voorziene 85% (Research, 2010)). Maar al te vaak stoten stallen meer uit dan berekend bij een vergunning, onder meer door het uitschakelen of slecht functioneren van luchtwassers, zoals onlangs nog gedocumenteerd door De Standaard (12/02/22).

Tot slot is een regelmatige controle op het terrein door de bevoegde instanties

natuurlijk een absolute voorwaarde, maar geen evidentie. Ook Vlaams minister Zuhal Demir erkende in februari '20 dat er tekorten blijken bij controles van de wasinstallaties door de VLM (Vlaamse Land Maatschappij) en dat de frequentie van controles laag is en zelfs eerder afneemt.

Kiezen voor kleinschalige, familiale bedrijven

Dit is het zoveelste voorbeeld van een bedrijf dat niet meer past in onze tijdsgeschiedenis. We blijven strijden voor het behoud van ons landschap en een gezonde leefomgeving, maar evengoed voor een gezonde, leefbare en menselijke vorm van landbouw. Als natuurvereniging kiezen we er liever voor om het stikstofbudget te verdelen over kleinschalige, grondgebonden familiale bedrijven, eerder dan aan één industriële varkensstal die met landbouw nog weinig van doen heeft – een bedrijf dat bovendien met 20 miljoen kilo mest per jaar onvermijdelijk de plaatselijke toekomst van familiale bedrijven hypothekeert.

Dirk Develter, Natuurpunt Maldegem-Knesselare (conservator Burkel)
Natuurpunt en Partners Meetjesland
Actiecomité Leefbaar Burkel

Geen alleenstaand geval

Ook elders gaat onze strijd tegen megastallen door. In Lievegem volgen we het dossier rond de Stuiver verder op (zie ook vrijwilligersportret op p.13) en nog in Lievegem gaat de procedure tegen de industriële kippenstal in de Spinhoutstraat verder. Want ondanks de vernietiging van stedenbouwkundige en milieuvergunningen en herhaaldelijke controles van de milieu-inspectie, werd deze kippenstal toch gebouwd en geëxploiteerd.

Na vijf jaar juridische strijd werd in april toch opnieuw een omgevingsvergunningsaanvraag ingediend voor de kippenstal in de Spinhoutstraat. Minstens 160 bezwaarschriften werden ingediend en de gemeente Lievegem gaf negatief advies. Het is nu aan de Deputatie van de provincie om een beslissing te nemen.

Het actiecomité vraagt dat er paal en perk wordt gesteld aan dergelijke industriële megastallen, dat er een duurzame oplossing komt voor de betrokken exploitant en dat er een duidelijk toekomstperspectief wordt gegeven aan onze grondgebonden landbouw in de landelijke omgeving zoals we die vandaag kennen.

Je kan het actiecomité Liever Open Ruimte steunen met een gift op rekeningnummer BE68 3770 8856 0734.